

نقش واسطه ای انگیزه های استفاده از اینترنت در رابطه بین سبک های دلبستگی
 و اعتیاد به اینترنت

**The mediating role of internet usage motives in the relation between
 attachment styles and internet addiction.**

Siyamak mehrainazar

MSc Student in Psychology, Islamic
 Azad University, urmia, Iran

سیامک مهر آئین آذر

کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی

ارومیه

Dr. Rahim shabani *

Assistant Professor of Farhangian
 University, Iran
 rahimshabani@yahoo.com

دکتر رحیم شبانی (نویسنده مسئول)

عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان ارومیه

Abstract

The purpose of the present study was to examine the mediating role of internet usage motives in the relation between attachment styles and internet addiction. Statically society was all of Islamic Azad University Urmia Branch students, during 2015-2016 (1394-95.s.c.) and 204 participants were selected by multi-stage cluster sampling method and were asked to complete the Adult Attachment Inventory, the internet usage motives questionnaire and the Internet Addiction Test. Using path analysis and software SPSS 20 and LISREL-8.53, the data were analyzed. Results of path analysis revealed that secure and ambivalent attachment styles had direct and positive effects on internet addiction. Secure attachment style had indirect and positive effect via Escape / spend time motive on internet addiction but the indirect effect of ambivalent and avoidance attachment styles on internet addiction was not significant. The results also indicated

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین نقش واسطه ای انگیزه های استفاده از اینترنت در رابطه بین سبک های دلبستگی با اعتیاد به اینترنت انجام شد. جامعه آماری این پژوهش همه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ بودند که ۲۰۴ نفر از آن ها با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و از آن ها خواسته شد که پرسشنامه سبک های دلبستگی، پرسشنامه انگیزه های استفاده از اینترنت و آزمون اعتیاد به اینترنت را تکمیل کنند. داده های گردآوری شده با آزمون آماری تحلیل مسیر و با استفاده از نرم افزارهای SPSS 20 و LISREL-8.53 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که سبک های دلبستگی ایمن و دوسوگرا به طور مستقیم با اعتیاد به اینترنت رابطه دارند. سبک دلبستگی ایمن با واسطه انگیزه فرار/ وقت گذرانی بر اعتیاد به اینترنت اثر غیرمستقیم و مثبت دارد، اما اثر غیرمستقیم سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی بر اعتیاد به اینترنت معنادار نبوده. مدل فرضی تحقیق با داده های مشاهده شده

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

that the hypothesized model had a good fit with the observed data. Predictor variables together explained 23% of the changes in internet addiction. In general, the results of this research emphasize the necessity of considering the role of internet usage motives and attachment styles in internet addiction students.

Key words: internet addiction, attachment styles, attachment styles

برازش مطلوب دارد. متغیرهای پیش‌بین ۲۳ درصد از تغییرات اعتیاد به اینترنت دانشجویان را تبیین می‌کند. در مجموع نتایج پژوهش حاضر مؤید این است که توجه به نقش عوامل درون فردی سبک‌های دلبستگی و انگیزه‌های استفاده از اینترنت در مطالعه اعتیاد به اینترنت دانشجویان ضروری است.

واژه‌های کلیدی: اعتیاد به اینترنت، سبک‌های دلبستگی، انگیزه‌های استفاده از اینترنت

مقدمه

در سال‌های اخیر، به‌کارگیری پرتال‌های اینترنتی و برنامه‌های شبکه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک، یوتیوب و ... گسترش یافته است؛ عرضه محصولات متنوع و فناوری‌های پیشرفته‌ای همانند رایانه، تبلت، تلفن‌های همراه هوشمند و ... از یک طرف و ظهور برنامه‌های شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه هوشمند مانند اینستاگرام، تلگرام، لاین، وایبر و ... از طرف دیگر دسترسی به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی را آسان کرده است. با گسترش استفاده از اینترنت، نگرانی از تأثیر آسیب‌شناختی آن به طور روزافزونی افزایش یافته است. این نگرانی‌ها در مورد استفاده بیش‌ازحد از اینترنت، نه تنها در کشورهای توسعه‌یافته بلکه در کشورهای درحال توسعه نیز مطرح است. در کشور ما نیز کاربران اینترنت رو به افزایش است؛ هر چند که به دلیل تعریف‌های مختلف از مشترک و کاربر اینترنت، آمار و ارقام متفاوت و متعدد از مشترکان و کاربران اینترنت ایران ارائه شده است. خبرگزاری مهر (۱۷ خرداد ۱۳۹۵) به نقل از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی وزارت ارتباطات) اعلام کرده است که در حوزه اینترنت، بیشترین تعداد مشترکان مربوط به اینترنت پرسرعت موبایل است که تا پایان سال ۹۴ بالغ بر ۱۹ میلیون و ۹۸ هزار و ۵۶۰ نفر در کشور از اینترنت پرسرعت متحرک استفاده کرده‌اند.

اصطلاح «اعتیاد به اینترنت»^۱ اغلب به استفاده مرضی از اینترنت اشاره دارد. به‌طورکلی، در ادبیات روانشناسی، واژه «اعتیاد» به وابستگی فیزیولوژیکی افراد به یک محرک دلالت دارد (دیویس^۲، ۲۰۰۱). اگرچه استفاده از این اصطلاح در ارتباط با رفتارهای غیر مرتبط با مواد

^۱. internet addiction

^۲. Davis

زیر سؤال رفته است (به‌عنوان مثال، جفی^۱، ۱۹۹۰)، شباهت‌هایی در چگونگی عمل مواد مخدر اعتیادآور و رفتارهای اعتیادآور در مدار پاداش مغز وجود دارد (هولدن^۲، ۲۰۰۱؛ فیلیپس^۳، ۲۰۰۶). آخرین نسخه راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-V) طبقه‌بندی مستقلی برای اعتیاد به اینترنت ارائه نکرده است. با این حال، اصطلاح «اعتیاد به اینترنت» همچنان به‌طور معمول توسط بسیاری از پژوهشگران در این حوزه استفاده می‌شود (به‌عنوان مثال، یانگ^۴، و همکاران، ۲۰۱۱).

انگیزه و انگیزش غالباً به صورت مترادف به کار می‌روند. با این حال، می‌توان انگیزه را دقیق‌تر از انگیزش دانست؛ به این صورت که انگیزش را عامل کلی مولد رفتار اما انگیزه را علت اختصاصی یک رفتار خاص به حساب آورد (سیف، ۱۳۸۷). نظریه‌های انگیزه برای رسانه‌های مختلف، اولین بار در مطالعات مربوط به تلویزیون معرفی شدند (روبین^۵، ۱۹۸۳؛ گرینبرگ^۶، ۱۹۷۴). بعد از آن انواع دیگر رسانه‌ها مانند اینترنت مطرح شده‌اند (سونگ، لاروس و لین^۷، ۲۰۰۴). مطالعات اخیر دریافتند که بسیاری از دلایل استفاده از تلویزیون در مورد اینترنت نیز کاربرد دارد، مانند استفاده از آن برای برآوردن نیاز به سرگرمی و یا برای تعامل اجتماعی (فرگوسن و پرس^۸، ۲۰۰۰). برخی مطالعات نقش انگیزه‌های استفاده از اینترنت را در استفاده آنلاین و پیامدهای آن مطالعه کردند (چو و هیساو^۹، ۲۰۰۰؛ هوانگ^{۱۰}، ۲۰۰۴). نظریه مدیریت خلق را می‌توان برای درک رابطه بین انگیزه استفاده از اینترنت و رویدادهای استرس‌زای زندگی به کار برد. این نظریه چگونگی استفاده مشابه از اینترنت و تلویزیون را برای جلوگیری از افکار اضطرابی و تغییر خلق ناخوشایند توصیف می‌کند. به نظر کنوبلوچ^{۱۱} (۲۰۰۳) هدف از مدیریت خلق، تغییر خلق نامطبوع، افزایش احساسات مثبت و حفظ خلق‌های خوشایند و دلپذیر است. فرضیه جبران

1. Jaffe

2. Holden

3. Phillips

4. Young

6. Rubin

7. Greenburg

8. Song, LaRose, Eastin & Lin

9. Ferguson & Perse

9. Chou, & Hsiao

12. Huang

11. Knobloch

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

اجتماعی^۱ (مک‌کنا و همکاران، ۲۰۰۲) بیان می‌کند که افراد با استفاده از شبکه‌های اجتماعی، نارسایی‌های اجتماعی خود در زندگی واقعی را جبران می‌کنند.

در زمینه ارتباط سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت پژوهش‌های مختلفی انجام شده است. یافته‌های پژوهش بهادری خسروشاهی و هاشمی نصرت‌آبادی (۱۳۹۰) نشان داد که رابطه اعتیاد به اینترنت با سبک دلبستگی ایمن، منفی و با سبک‌های دلبستگی نایمن اضطرابی و اجتنابی، مثبت و معنادار است. در پژوهشی توکلی، جمهری و فرخی (۱۳۹۳) به بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری پرداختند. یافته‌های این تحقیق نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی نایمن اجتنابی و نایمن اضطرابی با اعتیاد به اینترنت رابطه معنادار وجود داشت ولی بین دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت، رابطه معناداری یافت نشد. بر اساس نتایج تحقیق سورینو و کراپاروب^۲ (۲۰۱۳) دلبستگی نایمن و ادراک خودکارآمدی اجتماعی منفی از عوامل خطر برای افزایش اعتیاد به اینترنت را می‌باشند. شنورمانچی، شنورمانچی، گوجلو و کونکان^۳ (۲۰۱۴) نشان دادند که افراد مبتلا به اعتیاد به اینترنت سبک دلبستگی اضطرابی بیشتری دارند.

اعتیاد به اینترنت بهداشت روانی، روابط خانوادگی و بین فردی کاربران را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با توجه به اینکه اکثر کاربران در سن جوانی هستند شناختن عوامل مؤثر بر اعتیاد به اینترنت، علاوه بر کمک به سلامت روانی آنان می‌تواند زمینه مناسب برای استفاده درست از اینترنت را فراهم کند و از هدر رفتن فرصت‌های مفید این دوره جلوگیری کند.

اعتیاد به اینترنت یک پدیده بین فرهنگی است (به‌عنوان مثال، جوان، و همکاران، ۲۰۱۱). بررسی روابط این متغیرها به‌خصوص در بافت فرهنگ شرقی که ماهیتی متفاوت از فرهنگ غرب دارد، احساس می‌شود. همچنین به دلیل نوپا بودن سازه انگیزه‌های استفاده از اینترنت و ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتر در این زمینه ضروری به نظر می‌رسید. بنابراین، هدف این مقاله، بررسی سبک‌های دلبستگی، انگیزه‌های استفاده از اینترنت، و اعتیاد به آن در دانشجویان بود.

^۱ . social compensation hypothesis

^۲.Severino, Craparob

^۳. Şenormancı, Şenormancı, Güçlü, Konkan

سؤال قابل طرح این است که آیا این مدل نظری پیشنهادی، از طریق داده‌های تجربی جمع‌آوری شده از دانشجویان می‌تواند مورد حمایت قرار گیرد؟ به عبارت دیگر؛ آیا انگیزه‌های استفاده از اینترنت می‌تواند رابطه بین سبک‌های دلبستگی با اعتیاد به اینترنت دانشجویان را میانجی‌گری کند؟

روش

روش این پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع همبستگی است. از لحاظ شیوه گردآوری و روش تحلیل داده‌ها در زمره پژوهش‌های تحلیل ماتریس کوواریانس (مدل‌سازی معادله ساختاری) محسوب می‌شود. متغیر ملاک پژوهش، اعتیاد به اینترنت، متغیر پیش‌بین شامل سبک‌های دلبستگی است و انگیزه‌های استفاده از اینترنت نقش میانجی دارد. کلانین (۲۰۰۵) حجم نمونه بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر را برای آزمودن مدل‌های علی توصیه کرده است. در این پژوهش تعداد نمونه حدود ۲۰۴ نفر به صورت نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای از بین دانشجویان دانشگاه آزاد واحد ارومیه انتخاب شدند.

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت (IAT): در این پژوهش برای سنجش اعتیاد به اینترنت از پرسشنامه ۲۰ سؤالی یانگ (۱۹۹۹) استفاده شد. این مقیاس برای سنجش میزان وابستگی افراد به کار با اینترنت یا کامپیوتر تهیه شده است و به روش لیکرت شش درجه‌ای شامل «هرگز» (۰)، «به ندرت» (۱)، «گاهی» (۲)، «معمولاً» (۳)، «اغلب» (۴) و «همیشه» (۵) نمره‌گذاری می‌شود. دامنه نمرات این آزمون از ۰ تا ۱۰۰ است که نمره بیشتر نشان دهنده وابستگی شدید به اینترنت و شدیدتر بودن مشکلاتی است که در نتیجه استفاده مفرط از اینترنت برای شخص به وجود آمده است. در تحقیق قاسم‌زاده (۱۳۸۶)، پایایی این پرسشنامه با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۸ گزارش شده است.

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسال: این پرسشنامه یک ابزار خودگزارش دهی است که با استفاده از مواد آزمون دلبستگی هازان و شبور (۱۹۸۷) توسط بشارت (۱۳۷۹) ساخته و در مورد دانشجویان دانشگاه تهران هنجاریابی شده است. این مقیاس سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت می‌سنجد. بشارت (۱۳۷۹) برای تعیین پایایی پرسشنامه از روش محاسبه آلفای کرونباخ و بازآزمایی استفاده کرده است. محاسبه ضریب

1. Internet Addiction Test

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

آلفای کرونباخ برای سبک‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب، ۰/۷۴، ۰/۷۱ و ۰/۶۹ به دست آمده و در بازآزمایی، ضریب همبستگی بین دو اجرا ۰/۹۲ بود که نشان‌گر پایایی بسیار مطلوب پرسشنامه است.

پرسشنامه انگیزه استفاده از اینترنت^۱: سو، تچ، هانگ، اونگ و چارلتون (۲۰۱۳) پرسشنامه انگیزه استفاده از اینترنت را به اقتباس هوانگ^۲ (۲۰۰۴) و وایسر^۳ (۲۰۰۰) طراحی کردند. این پرسشنامه از نوع مداخله-کاغذی و خودگزارش دهی است که شامل شش خرده مقیاس می‌باشد: سرگرمی (۴ گویه)، فرار/ وقت‌گذرانی (۶ گویه)، تعامل اجتماعی (۵ گویه)، پایش اطلاعات (۷ گویه)، اطلاعات کالا و خرید (۴ گویه) و هوس (۴ گویه). پاسخ‌ها در یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱ (به شدت مخالفم) تا ۵ (به شدت موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. تمام سؤالات به استفاده کلی از اینترنت اشاره دارد و نحوه دسترسی (به عنوان مثال از طریق PC، لپ‌تاپ و یا تلفن همراه) در بیان آیتم‌ها مشخص نشده است. در ابتدا پرسشنامه انگیزه‌های استفاده از اینترنت به فارسی ترجمه شد. پس از ویرایش و آماده‌سازی اولیه، پرسشنامه به زبان انگلیسی برگردانده شد. نسخه فارسی و انگلیسی پرسشنامه توسط کارشناس مسلط به زبان انگلیسی و فارسی مورد مقایسه قرار گرفت. در مرحله بعد، برای بررسی آزمایشی از ۳۰ نفر از دانشجویان خواسته شد که پرسشنامه را تکمیل نمایند. در پژوهش حاضر به منظور تعیین اعتبار سازه این پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. مشخصه‌های نکویی برازش شامل نسبت مجذور خی به درجه آزادی (X^2/df)، جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)، شاخص نکویی برازش (GFI)، شاخص تعدیل‌شده نکویی برازش (AGFI) به ترتیب برابر ۱/۶۵، ۰/۰۷، ۰/۹۴ و ۰/۹۰ به دست آمد. این نتایج نشان می‌دهد داده‌های پژوهش حاضر با ساختار عاملی پرسشنامه برازش مناسبی دارد و بیانگر همسویی سؤالات با سازه انگیزه‌های استفاده از اینترنت است. برای بررسی پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای خرده مقیاس‌های سرگرمی، فرار/ وقت‌گذرانی، تعامل اجتماعی، پایش اطلاعات، اطلاعات کالا و خرید، هوس به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۸۵، ۰/۸۳ و ۰/۸۷ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مناسب پرسشنامه است. با توجه

¹ Internet usage motives questionnaire

² Huang

⁴ Weiser

به اینکه اعتیاد به اینترنت به احتمال زیاد با استفاده غیرمفید از اینترنت مرتبط است در این پژوهش، دو خرده مقیاس فرار/ وقت گذرانی و هوس (شهوت گرایی) مورد استفاده قرار گرفت.

شیوه تکمیل پرسشنامه‌ها به صورت خوداظهاری گروهی بوده است. پس از توزیع پرسشنامه‌ها، توضیحاتی در مورد نحوه تکمیل آن‌ها ارائه شد و بر محرمانه بودن اطلاعات شرکت‌کنندگان تأکید شد. از شرکت‌کنندگان درخواست گردید تا صادقانه به همه سؤالات پاسخ دهند. پس از تکمیل پرسشنامه توسط هر دانشجو، همه سؤالات بررسی شدند تا قسمتی بدون پاسخ نماند. اگر سؤالی پاسخ داده نشده بود، از دانشجویان خواسته شد که پرسشنامه را به‌طور کامل تکمیل نمایند. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS-20 و LISREL-8.53 انجام گرفت.

یافته‌ها

در این تحقیق، از ۲۰۴ دانشجوی گروه نمونه تعداد ۹۷ نفر (۴۷/۵ درصد) مذکر و تعداد ۱۰۷ نفر (۵۲/۵ درصد) مؤنث بودند. تعداد ۱۰۴ نفر (۵۱ درصد) مجرد و ۱۰۰ نفر (۴۹ درصد) متاهل بودند. بیشتر افراد نمونه (۱۴۳ نفر و ۷۰/۱ درصد) بین ۲۱ تا ۳۰ سال سن داشتند. میانگین سنی دانشجویان شرکت‌کننده در این پژوهش ۲۷ سال با انحراف استاندارد ۶/۷۲ بود. این دانشجویان در رشته‌های روانشناسی، حقوق، عمران، کامپیوتر، حسابداری در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد مشغول تحصیل بودند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش ارائه شده‌اند. شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد متغیرها نشانگر پراکندگی مناسب داده‌ها و شاخص‌های چولگی و کشیدگی حاکی از طبیعی بودن توزیع متغیرهای پژوهش است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	کمترین نمره	بیشترین نمره	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
دلبستگی ایمن	۲	۳۷	۲۲/۵۴	۴/۸۴	-۰/۰۴	۱/۲۲
دلبستگی دوسوگرا	۴	۳۰	۱۸/۲۷	۴/۴۹	۰/۱۳	-۰/۰۳
دلبستگی اجتنابی	۲	۳۶	۱۶/۱۷	۴/۲۹	۰/۵۷	۲
فرار-وقت گذرانی	۶	۳۰	۱۷/۳۴	۵/۷۳	-۰/۱۰	-۰/۷۵
هوس	۴	۲۰	۱۰/۸۶	۴/۵۵	-۰/۰۱	-۰/۹۰
اعتیاد به اینترنت	۰	۷۹	۲۹/۹۰	۱۷/۰۴	۰/۳۸	-۰/۴۶

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

با توجه با این نکته که ماتریس همبستگی مبنای تجزیه و تحلیل مدل‌های علی، خصوصاً تحلیل مسیر است، لذا قبل از پرداختن به آزمون الگوی نظری، ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش همراه با ضرایب همبستگی و سطوح معنی‌داری آن‌ها در جدول ۲ ارائه می‌شود تا رابطه بین متغیرها مورد بررسی قرار گیرد.

جدول ۲: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

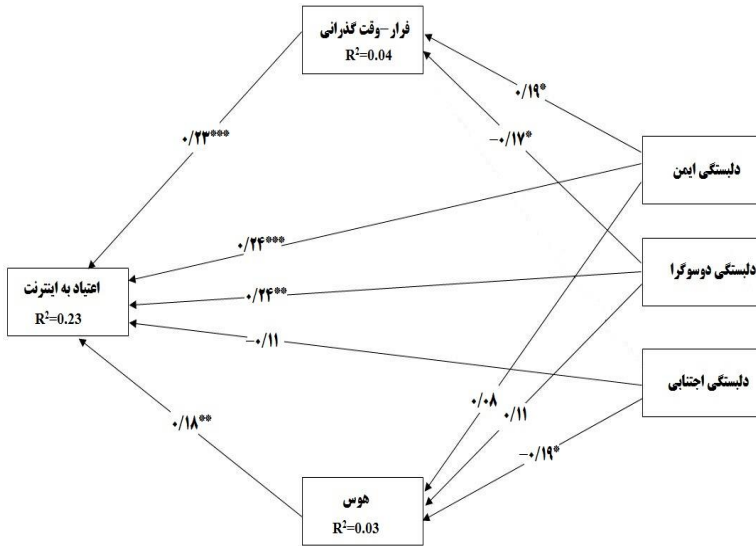
شمار	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱	دلبستگی ایمن	۱					
۲	دلبستگی دوسوگرا	۰/۴۵**	۱				
۳	دلبستگی اجتنابی	۰/۳۳**	۰/۶۲**	۱			
۴	فرار-وقت‌گذرانی	۰/۱۱	-۰/۰۸	-۰/۰۱	۱		
۵	هوس	۰/۰۶	۰/۰۲	-۰/۱۰	۰/۴۰**	۱	
۶	اعتیاد به اینترنت	۰/۳۵**	۰/۲۶**	۰/۱۰	۰/۳۱**	۰/۳۰**	۱

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

طبق جدول ۲، رابطه دلبستگی ایمن ($r = 0.35, p < 0.01$)، دوسوگرا ($r = 0.26, p < 0.01$)، فرار-وقت‌گذرانی ($r = 0.31, p < 0.01$) و هوس ($r = 0.30, p < 0.01$) با اعتیاد به اینترنت مثبت و معنی‌دار است.

در این قسمت، الگوی مفهومی پیشنهاد شده از طریق تحلیل مسیر به روش بیشینه احتمال، آزموده شد. در پژوهش حاضر اعتیاد به اینترنت، هوس و فرار / وقت‌گذرانی سازه‌های درون‌زای مدل که واریانس آن‌ها توسط متغیرهای داخل مدل تبیین می‌شود و سبک‌های دلبستگی نیز سازه‌های برون‌زای مدل است که واریانس آن‌ها توسط عواملی خارج از مدل تبیین می‌شود. در شکل ۱ مدل آزمون شده تحقیق حاضر نشان داده شده است.

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

شکل ۱: مدل آزمون شده تحقیق

همچنین در جدول ۳، ضرایب اثرات مستقیم، آماره t مربوط به هر مسیر و سطح معنی مسیریها گزارش شده‌اند.

جدول ۳- برآورد ضرایب اثرات مستقیم

متغیرها	ضریب مسیر	آماره t	سطح معنی داری
به روی اعتماد به اینترنت از			
فرار-وقت گذرانی	۰/۲۳	۳/۷۰	۰/۰۰۱
هوس	۰/۱۸	۲/۸۳	۰/۰۰۵
دلبستگی ایمن	۰/۲۴	۳/۴۱	۰/۰۰۱
دلبستگی دوسوگرا	۰/۲۴	۲/۸۵	۰/۰۰۵
دلبستگی اجتنابی	-۰/۱۱	-۱/۳۷	۰/۱۷
به روی فرار- وقت گذرانی از			
دلبستگی ایمن	۰/۱۹	۲/۴۵	۰/۰۲
دلبستگی دوسوگرا	-۰/۱۷	-۲/۱۵	۰/۰۳
به روی هوس از			
دلبستگی ایمن	۰/۰۸	۱/۰۲	۰/۳۱

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

دلبستگی دوسوگرا	۰/۱۱	۱/۱۳	۰/۲۶
دلبستگی اجتنابی	-۰/۱۹	-۲/۱۶	۰/۰۳

طبق به جدول ۳ اثر مستقیم فرار- وقت‌گذرانی بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۲۳ و در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی‌دار است. اثر مستقیم هوس بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۱۸ و در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی‌دار است. اثر مستقیم دلبستگی ایمن بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۲۴ و در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی‌دار است. اثر مستقیم دلبستگی دوسوگرا بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۲۴ است و در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی‌دار است. اثر مستقیم دلبستگی اجتنابی بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۱۱- است که با آماره تی برابر ۱/۳۷- معنی‌دار نیست. اثر مستقیم دلبستگی ایمن بر فرار-وقت‌گذرانی برابر با ۰/۱۹ و در سطح ۰/۰۵ مثبت و معنی‌دار است. اثر مستقیم دلبستگی دوسوگرا بر فرار-وقت‌گذرانی برابر با ۰/۱۷- و در سطح ۰/۰۵ منفی و معنی‌دار است. اثر مستقیم دلبستگی ایمن بر هوس برابر ۰/۰۸ است که معنی‌دار نمی‌باشد. اثر مستقیم دلبستگی دوسوگرا بر هوس مساوی ۰/۱۱ و معنی‌دار نمی‌باشد. اثر مستقیم دلبستگی اجتنابی بر هوس ۰/۱۹- و در سطح ۰/۰۵ منفی و معنی‌دار می‌باشد. یکی از ویژگی‌های تحلیل مسیر، برآورد اثرات غیرمستقیم متغیرها بر یکدیگر است. ویژگی مذکور به پژوهشگران این امکان را می‌دهد تا نقش میانجی متغیرها را در مدل مورد بررسی قرار دهند. جدول ۴ برآورد ضرایب اثرات غیرمستقیم را نشان می‌دهد.

جدول ۴: برآورد ضرایب اثرات غیرمستقیم

متغیرها	ضریب مسیر	آماره t	سطح معنی‌داری
به روی اعتیاد به اینترنت از			
دلبستگی ایمن	۰/۰۶	۲/۲۳	۰/۰۳
دلبستگی دوسوگرا	-۰/۰۲	-۰/۷۲	۰/۷۴
دلبستگی اجتنابی	-۰/۰۳	-۱/۷۲	۰/۰۹

طبق جدول فوق اثر غیر مستقیم دلبستگی ایمن بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۰۶ و در سطح ۰/۰۵ مثبت و معنی‌دار می‌باشد. این اثر از طریق انگیزه‌های استفاده از اینترنت یعنی فرار-وقت‌گذرانی و هوس بر اعتیاد به اینترنت وارد می‌شود. بنابراین فرار- وقت‌گذرانی و هوس نقش واسطه‌ای در ارتباط دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت دارند. اثر غیرمستقیم دلبستگی دوسوگرا بر اعتیاد به اینترنت برابر ۰/۰۲- است که با آماره تی مساوی ۰/۷۲-، معنی‌دار نمی‌باشد. اثر

غیرمستقیم دل‌بستگی اجتنابی بر اعتیاد به اینترنت برابر $۰/۰۳-$ است که با آماره تی مساوی $۱/۷۲-$ ، معنی دار نمی‌باشد. بنابراین فرار- وقت‌گذرانی نقش واسطه‌ای در ارتباط سبک‌های دل‌بستگی دوسوگرا و اجتنابی ندارند. یکی دیگر از مشخصه‌های تحلیل مسیر، محاسبه اثرات کل می‌باشد. جدول ۵ برآورد ضرایب اثرات کل را نشان می‌دهد.

جدول ۵: برآورد ضرایب اثرات کل

متغیرها	ضریب مسیر	آماره t	سطح معنی‌داری
به روی اعتیاد به اینترنت از			
دل‌بستگی ایمن	۰/۳۰	۴/۰۹	۰/۰۰۱
دل‌بستگی دوسوگرا	۰/۲۲	۲/۵۴	۰/۰۱
دل‌بستگی اجتنابی	-۰/۱۴	-۱/۷۸	۰/۰۷

با توجه به جدول فوق اثر کل دل‌بستگی ایمن بر اعتیاد به اینترنت مساوی $۰/۳۰$ و در سطح $۰/۰۰۱$ مثبت و معنی دار می‌باشد. اثر کل دل‌بستگی دوسوگرا بر اعتیاد به اینترنت برابر $۰/۲۲$ و در سطح $۰/۰۱$ مثبت و معنی دار می‌باشد. اثر کل دل‌بستگی اجتنابی بر اعتیاد به اینترنت برابر $-۰/۱۴$ است که معنی دار نمی‌باشد.

از دیگر ویژگی‌های روش تحلیل مسیر مقایسه اثرات کل متغیرها بر یکدیگر، مقایسه اثرات مستقیم با غیرمستقیم و همچنین اندازه‌گیری میزان واریانس تبیین شده ی هر کدام از متغیرهای درونزا توسط مدل است. جدول ۶ مربوط ضرایب استاندارد شده اثرات مستقیم، غیر مستقیم و اثرات کل و واریانس تبیین شده متغیرها می‌باشد.

جدول ۶: ضرایب استاندارد شده اثرات مستقیم، غیر مستقیم و اثرات کل و واریانس تبیین شده متغیرها

متغیرها	اثرات مستقیم	اثرات غیرمستقیم	اثرات کل	واریانس تبیین شده
به روی اعتیاد به اینترنت از				۰/۲۳
فرار- وقت‌گذرانی	۰/۲۳	-	۰/۲۳	
هوس	۰/۱۸	-	۰/۱۸	
دل‌بستگی ایمن	۰/۲۴	۰/۰۶	۰/۳۰	
دل‌بستگی دوسوگرا	۰/۲۴	-۰/۰۲	۰/۲۲	
دل‌بستگی اجتنابی	-۰/۱۱	-۰/۰۳	-۰/۱۴	
به روی فرار- وقت‌گذرانی از				۰/۰۴

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

دلبستگی ایمن	۰/۱۹	-	۰/۱۹
دلبستگی دوسوگرا	-۰/۱۷	-	-۰/۱۷
به روی هوس از	۰/۰۳		
دلبستگی ایمن	۰/۰۸	-	۰/۰۸
دلبستگی دوسوگرا	۰/۱۱	-	۰/۱۱
دلبستگی اجتنابی	-۰/۱۹	-	-۰/۱۹

بر طبق به جدول ۶، انگیزه‌های استفاده از اینترنت و سبک‌های دلبستگی ۲۳ درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت را تبیین می‌کنند. سبک‌های دلبستگی نیز ۴ درصد از واریانس فرار-وقت‌گذرانی و ۳ درصد از تغییرات هوس را تبیین می‌کنند. در بین انگیزه‌های استفاده از اینترنت، بیشترین اثر را فرار-وقت‌گذرانی بر اعتیاد به اینترنت دارد. در بین سبک‌های دلبستگی نیز بیشترین اثر مربوط به سبک دلبستگی ایمن می‌باشد. سبک دلبستگی ایمن نیز بیشترین اثر را بر فرار وقت‌گذرانی و سبک دلبستگی اجتنابی بیشترین اثر را بر هوس دارد. در جدول ۷ شاخص‌های برازش مدل آزمون شده گزارش شده‌اند که با توجه به معیارهایی که گیفن و همکاران (۲۰۰۰) مطرح نموده‌اند، مدل آزمون شده کل برازش مناسبی با داده‌های گردآوری شده دارد.

جدول ۷: شاخص‌های برازش کلی مدل آزمون شده پژوهش حاضر

شاخص	X ²	df	X ² /d.f.	CFI	GFI	AGFI	RMSEA
پژوهش حاضر	۰/۴۹	۱	۰/۴۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۰۱
حد قابل پذیرش	معنی‌دار	-	کمتر از	بیشتر از	بیشتر از	بیشتر از	کمتر از
	نباشد	۳	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۰۸	

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش، بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی شامل ایمن، دوسوگرا و اجتنابی با اعتیاد به اینترنت دانشجویان با توجه به نقش واسطه‌ای انگیزه‌های استفاده از اینترنت بود. بر طبق به نتایج به‌دست آمده، می‌توان گفت بین سبک‌های دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت به صورت مستقیم و به طور غیرمستقیم از طریق واسطه‌گری انگیزه فرار/وقت‌گذرانی رابطه مثبت وجود

دارد. این رابطه مثبت به این معنا است که بالا بودن نمرات سبک دلبستگی ایمن در دانشجویان، اعتیاد آنان به اینترنت افزایش می‌یابد. این یافته در مورد ارتباط مثبت سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت، در تناقض با یافته‌های قبلی است (مانند بهادری خسروشاهی و هاشمی نصرت‌آبادی، ۱۳۹۰ و پورشریفی و صولتی، ۱۳۹۱)؛ همچنین این یافته، با ویژگی‌های شناختی و رفتاری افراد دارای سبک دلبستگی ایمن که به داشتن روابط سالم و برخورداری از سلامت روانی شناخته می‌شوند در تناقض قرار دارد. بنابراین، انتظار می‌رفت سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت رابطه منفی داشته باشد.

برای تبیین یافته مذکور، می‌توان احتمال‌هایی را مطرح کرد: هر چند اکثر تحقیقات پیشین در داخل و خارج کشور رابطه منفی بین سبک دلبستگی ایمن و اعتیاد به اینترنت را نشان داده‌اند، اما تحقیقات جدیدتر مربوط به سال‌های اخیر با جامعه دانشجویی ایران، درباره رابطه این دو متغیر نتایج متفاوتی نشان داده است؛ به طوری که در این تحقیقات سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت یا ارتباط نداشته (مانند توکلی، جمهوری و فرخی، ۱۳۹۳ و امین پور حسن‌آبادی، ۱۳۹۴) یا همبستگی مثبتی بین آن دو وجود داشته است (مغنی زاده و وفایی نجار، ۱۳۹۵). به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر، افراد با سبک دلبستگی ایمن نسبت به اعتیاد به اینترنت آسیب‌پذیرتر شدند که دلیل آن را می‌توان در گسترش شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی و ایجاد فرصت‌های جدید ارتباطات اجتماعی بیان کرد. در تبیین بیشتر این یافته می‌توان گفت هرچه دانشجویان سبک دلبستگی ایمنی داشته باشند به دیگران بیشتر اعتماد می‌کنند و به داشتن روابط نزدیک با دیگران احساس راحتی می‌کنند. با توجه به سهولت ارتباط با دیگران از طریق اینترنت و شبکه‌های اجتماعی برای رفع کسالت و بی‌حوصلگی، فرار از مشکلات، فراموش کردن مشکلات تحصیلی، وقت‌گذرانی، گریز از احساس تنهایی بیشتر از اینترنت استفاده می‌کنند و احتمال اعتیاد به اینترنت آنان افزایش می‌یابد. همچنین افراد دلبسته ایمن سرمایه‌گذاری زیادی برای روابط میان فردی دارند. انتظار می‌رود که در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی نیز بیشتر شناخته شوند و وقت بسیاری را برای استفاده از اینترنت اختصاص دهند؛ در نتیجه ممکن است به اینترنت اعتیاد پیدا کنند. البته مشخص شدن رابطه سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت مستلزم تحقیقات بیشتری است و هنوز در مورد عوامل شکل‌گیری اعتیاد به اینترنت، خلاء‌های پژوهشی بسیاری وجود دارد.

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

سبک دلبستگی دوسوگرا به طور مستقیم با اعتیاد به اینترنت رابطه دارد. به عبارت دیگر، هرچه سبک دلبستگی دوسوگرا افزایش یابد میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان افزایش می‌یابد. این یافته‌ها با نتایج تحقیق بهادری خسروشاهی و هاشمی نصرت‌آبادی (۱۳۹۰)، منتظرالظهور و رونسفادرانی (۱۳۹۰)، سورینو و کراپاروب (۲۰۱۳) شنورمانچی، شنورمانچی، گوجلو و کونکان (۲۰۱۴) همسو است.

افراد دلبسته- دوسوگرا اغلب عمداً (هشیار یا ناهشیار) با اغراق بر آسیب‌پذیری، نیازمندی، درماندگی و وابستگی خود، می‌خواهند توجه چهره دلبستگی را جلب کنند (کسیدی، ۱۹۹۴). راهبردهای بیش فعال‌ساز و فرایندهای روانی مرتبط، تأثیرات منفی بر ادراک اجتماعی دارند؛ آن‌ها با تأکید نمودن بر درماندگی^۱ و آسیب‌پذیری به طرد، ارزیابی‌های منفی دیگران را ترغیب می‌نماید. اتکای مزمّن به راهبردهای بیش فعال‌ساز، افراد مضطرب را درخطر مشکلات هیجانی و سازگاری قرار می‌دهد توانایی آن‌ها را برای تنظیم هیجان‌های منفی تضعیف می‌نماید و بدین‌وسیله پریشانی را دائمی می‌سازد. راهبردهای بیش فعال‌ساز همچنین تأثیر منفی بر رضایت و ثبات رابطه دارند.

بر طبق یافته‌های پژوهش، انگیزه فرار- وقت‌گذرانی، نقش واسطه‌ای در ارتباط سبک دلبستگی اجتنابی با اعتیاد به اینترنت ندارد؛ اما سبک دلبستگی اجتنابی با هوس رابطه مستقیم و منفی دارد. این یافته نشان می‌دهد که هر چه سبک دلبستگی اجتنابی افزایش یابد انگیزه هوس (شهوت‌گرایی) در استفاده از اینترنت کاهش می‌یابد. افراد اجتنابی درباره شریکان جنسی غیر از شریک رابطه‌ای عمده‌شان خیال‌پردازی می‌کنند و بیشتر از افراد دلبسته ایمن در معرض داشتن سکس خارج رابطه می‌باشند. آن‌ها همچنین مایل هستند که روابطشان را غیر رضایت‌بخش تلقی نمایند و اگر رابطه‌ای بیش‌ازحد صمیمی گردد عذری برای فرار ارائه می‌دهند. فراگیر بودن تنظیم پایین احساسات و بی‌میلی فرد اجتنابی در اظهار یا تجربه کردن شور و شوق از طریق جلوگیری از سرمایه‌گذاری در این نظام‌ها (برای مثال نظام مراقبت یا نظام جنسی) و اطمینان از بی‌تأثیری آن‌ها در افزایش صمیمیت یا هیجان با دیگر نظام‌های رفتاری تداخل می‌کند.

درمجموع، بر اساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که رابطه بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت یک رابطه خطی ساده نیست. سبک دلبستگی ایمن هم به‌طور مستقیم

1. helplessness

و هم از طریق فرار/ وقت گذرانی، اعتیاد به اینترنت را تحت تأثیر قرار می دهد. سبک دلبستگی اضطرابی با اعتیاد به اینترنت رابطه مستقیم دارد و سبک دلبستگی اجتنابی بر هوس تأثیر می گذارد. نتایج نشان داد که مدل پیشنهادی با داده های این پژوهش برازش مناسبی دارد و می تواند ۲۳ درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت دانشجویان را پیش بینی کند. این امر بیانگر تأثیر عوامل دیگری بر اعتیاد به اینترنت است که ضرورت شناسایی این متغیرها را نشان می دهد؛ بنابراین پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی مؤلفه های دیگر روان شناختی مورد مطالعه قرار گیرد.

یکی از محدودیت های این پژوهش مقطعی بودن آن است. با توجه به تحولی بودن دلبستگی و تحولات سریع اینترنت و فضای مجازی مطالعه رابطه سبک های دلبستگی با اعتیاد به اینترنت نیاز به تحقیقات طولی دقیق تری دارد. شناخت تأثیرات روان شناختی اینترنت با توجه به تحولات شتابان در این حوزه و عرضه محصولات متنوع برای ارتباطات مجازی، تحقیقات روزآمد و دقیق و گسترده ای را می طلبد.

در این مطالعه به منظور گردآوری داده ها، از پرسشنامه استفاده شده است. با توجه به اینکه پرسشنامه جنبه خود گزارش دهی دارد ممکن است در پاسخ ها سوگیری وجود داشته باشد؛ به ویژه اینکه پاسخ به سؤالات مربوط به هوس (شهووت گرایی) به لحاظ فرهنگی از حساسیت خاصی برخوردار است. پیشنهاد می شود از مصاحبه و روش های غیرمستقیم مثل آزمون های فرافکن در تحقیقات بعدی استفاده شود. همچنین برای مشخص شدن نقش جنسیت و وضعیت تأهل در الگوی پیشنهادی پژوهش، این الگو با نمونه دانشجویان زن و مرد به طور جداگانه بررسی شود.

یافته ها این پژوهش علاوه بر این که دانش ما را درباره عوامل مؤثر در اعتیاد به اینترنت افزایش می دهد دارای تلویحات کاربردی نیز هست. از نظر کاربردی یافته های این پژوهش مبنی بر نقش سبک های ایمن و دوسوگرا و انگیزه های فرار در اعتیاد به اینترنت می تواند مورد توجه کاربران و مسئولین قرار گیرد؛ بنابراین برگزاری دوره هایی برای اطلاع رسانی و آموزش کاربران از نقش سبک دلبستگی و انگیزه های استفاده از اینترنت در اعتیاد به اینترنت پیشنهاد می شود. از طریق آموزش دانشجویان در زمینه تأثیر سبک دلبستگی می توان از اعتیاد به اینترنت دانشجویان کاست. توجه به انگیزه های فرار و شهوت گرایی به منظور پیشگیری از اعتیاد به اینترنت و ارتقای سطح بهداشت روانی دانشجویان اهمیت بسزایی دارد. پیشنهاد می شود مشاوران و روانشناسان

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

بالینی در درمان اعتیاد به اینترنت، سبک‌های دلبستگی و انگیزه‌های آنان را در استفاده از اینترنت، مورد ارزیابی قرار دهند.

در مجموع، نتایج مطالعه حاضر با حمایت تجربی از الگوی مفروض پژوهش، بر آسیب‌پذیری دانشجویان دلبسته ایمن دارای انگیزه فرار از مشکلات زندگی و وقت‌گذرانی تأکید دارد. لذا فراهم کردن زمینه‌های تفریحی و سرگرمی غیرمجازی و سالم برای جوانان ضرورت دارد تا از هدر رفتن عمر جوانان با استفاده از اینترنت به منظور فرار و وقت‌گذرانی جلوگیری شود.

منابع

- امین پور حسین‌آبادی، آذر (۱۳۹۴). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت با بررسی ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- بشارت، محمدعلی (۱۳۷۹). هنجاریابی مقیاس دلبستگی بزرگسال (گزارش پژوهشی). دانشگاه تهران.
- بشارت، محمدعلی (۱۳۹۱). نقش واسطه‌ای مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی. فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۱(۲۱)، ۷-۲۲.
- بهادری خسروشاهی، جعفر؛ هاشمی نصرت‌آباد، تورج (۱۳۹۰). سبک‌های دلبستگی، راهبردهای مقابله‌ای و سلامت روانی با اعتیاد به اینترنت، روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، سال هشتم، شماره ۳۰، ۱۷۷-۱۸۸.
- پورشریفی، حمید؛ صولتی، سهیلا (۱۳۹۱). رابطه سبک‌های دلبستگی با اعتیاد به اینترنت دانشجویان. روانشناسی معاصر. ویژه‌نامه ۷، ۱۸۸۸-۱۸۸۴.
- توکلی، نازلی؛ فرهاد، جمهری؛ فرخی، نورعلی (۱۳۹۳). رابطه سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان، فصلنامه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، سال پنجم شماره دوم، صفحات ۶۱-۷۷.
- خرم، شیمیا. محمدخانی، شهرام (۱۳۸۹). سبک‌های دلبستگی، مهارت‌های مقابله‌ای و اعتیاد به اینترنت، روانشناسی معاصر. ویژه‌نامه ۵، ۳۱۷-۳۲۰.
- رحیمیان بوگر، اسحق. اصغرزاد، علی اصغر. رحیمی‌نژاد، عباس (۱۳۸۷). رابطه سبک‌های دلبستگی با سلامت روان در بزرگسالان زلزله‌زده شهرستان بم. مجله پژوهش‌های روان‌شناختی، ۱ و ۲، ۲۸-۲۸.
- قاسم‌زاده، لیلی (۱۳۸۵). احساس تنهایی، عزت‌نفس و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مبتلا و غیرمبتلا به استفاده آسیب‌شناسی از اینترنت (PIU). پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت‌معلم.
- معنی زاده، زهرا؛ وفایی نجار، علی (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان، مجله اصول بهداشت روانی، سال ۱۸(۴)، ۲۲۰-۲۲۶.
- منتظرالظهور و رونسفادرانی، ناهید (۱۳۹۰). رابطه اعتیاد اینترنتی با ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی و سلامت روان

در جوانان شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.

- Blumler & E. Katz (Eds). The uses of mass communication: Current perspectives on gratifications research (pp. 71-92). Beverly Hills, CA: Sage.
- Bryant, F. B., & Yarnold, P. R. (1995). Principal components analysis and exploratory and confirmatory factor analysis. In L. G. Grimm & P. R. Yarnold (Eds.), Reading and understanding multivariate statistics (pp.99-136). Washington, DC:American Psychological Association.
- Cassidy, J. (1994). Emotion regulation: Influences of attachment relationships. Monographs of the Society for Research in Child Development, 59, 228–283.
- Chou, C., & Hsiao, M. C. (2000). Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: The Taiwan college student's case. Computers and Education, 35, 65-80.
- Davis, Richard . (2001). "A cognitive-behavioral model of pathological Internet use," Computers in Human Behavior, volume 17, number 2, pp. 187–195. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S0747-5632\(00\)00041-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0747-5632(00)00041-8), accessed 25 June 2014.
- Ferguson, D. A., & Perse, E. M. (2000). The world wide web as a functional alternative to television. Journal of Broadcasting and Electronic Media, 44 (2): 155-174.
- Greenburg, B. S. (1974) Gratifications of television viewing and their correlates for British children. In J.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. Journal of Personality and Social Psychology, 52, 511-524.
- Holden, Constance (2001). "Behavioral' addictions: Do they exist?" Science, volume 294, number 5544, pp. 980–982. doi: <http://dx.doi.org/10.1126/science.294.5544.980>, accessed 25 June 2014.
- Huang, A. S. C. (2004) The Bright and Dark Side of Cyberspace: The Paradoxical Media Effects of Internet Use on Gratifications, Addictions, Social and Psychological RELI G IOSI T Y, ADOLESCENT INTERNET ADDICT ION 17 Downloaded by [Bolton University] at 05:15 09 November 2012 Well-being among Taiwan's Net-generation, PhD dissertation, Department of Journalism, Southern Illinois University.
- Jaffe, Jerome (1990). "Trivializing dependence," British Journal of Addiction, volume 85, number 11, pp. 1,425–1,427. doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1360-0443.1990.tb01624.x>, accessed 25 June 2014.
- Kline, R. B. (2005). Principles and practice of structural equation modeling (2nd ed.). New York: Guilford Press.
- Knobloch, S. (2003). Mood adjustment via mass communication Journal of Communication 53:233–150.

The mediating role of internet usage motives in the relation between attachment

- Kraut, R., Kiesler, S., Boneva, B., Cummings, J., Helgeson, V., & Crawford, A. (2002). Internet paradox revisited. *Journal of Social Issues*, 58 (1): 49-74.
- McKenna, K. Y. A., Green, A. S., & Gleason, M. E. J. (2002). Relationship formation on the internet: what's the big attraction? *Journal of Social Issues*, 58, 9-31.
<http://dx.doi.org/10.1111/1540-4560.00246>.
- Phillips, Helen (2006). "Just can't get enough," *New Scientist*, volume 191, number 2566 (26 August), pp. 30-35.
- Rubin, A. (1983). Television uses and gratification: The interactions of viewing patterns and motivations. *Journal of Broadcasting*, 27: 37-51.
- Şenormancı, Ömer, Şenormancı, Güliz, Oya Güçlü, Ramazan Konkan (2014), Attachment and family functioning in patients with Internet addiction, Volume 36, Issue 2, Pages 203-207.
- Severino, S., & Craparob, G. (2013). Internet addiction, attachment styles, and social self-efficacy. *Global Journal Of Psychology Research*, 3(1), 9-16.
- Soh, P. C-H., Charlton, J.P., & Chew, K-W (2014). The influence of parental and peer attachment on Internet usage motives and addiction, *First Monday* 19 (7).
- Soh, Patrick C-H; Teh, Boon Heng; Hong, Yong Hoe; Ong, Tze San; Charlton, John P. (2013). Exploring gender differences in Malaysian urban adolescent Internet usage. *ÁGORA Revista Eletrônica* 18 (9).
- Song, I., LaRose, R., Eastin, M. S., & Lin, C. (2004). Internet gratification and internet addiction: On the uses and abuses of new media. *Cyber Psychology & Behavior*, 7: 385-395.
- Young, K. S. (1998). *Caught in the Net: How to recognize the signs of Internet addiction and a winning strategy for recovery*. New York, NY: John Wiley.
- Young, K. S (1999). Internet Addiction: Symptoms, evaluation, and treatment. [On-line]Available at <http://www.netaddiction.com/articles/symptoms.htm>.
- Young, Kimberly., Yue, Xiao Dong and Ying, Li (2011). "Prevalence estimates and etiologic models of Internet addiction." In: Kimberly S. Young and Cristiano Nabuco de Abreu (editors). *Internet addiction: A handbook and guide to evaluation and treatment*. Hoboken, N.J.: Wiley, pp. 3-17.
doi: <http://dx.doi.org/10.1002/9781118013991.ch1>, accessed 25 June 2014.